

Борба против природних непогода без адекватне подршке на локалу

Жеља да се ефикасније поступа у ванредним ситуацијама, као и потреба да се расположиви материјални и кадровски ресурси користе са више ефеката а посебно у превентивним активностима на отклањању узрока ванредних ситуација везаних за дејство природе, утицале су да се пет градова и 12 општина и градова из слива Западне Мораве удруже око тих активности. Њихове намере исказане су потписивањем Протокола о сарадњи фебруара 2017 године у Краљеву, што је коначни исход предходних, безмало, двогодишњих активности на објашњавању тих потреба. Ове активности појединачно из градских управа и локалних самоуправа Краљева, Крушевца и Чачака снажно су, од самог старта, подржане од Сталне конференције градова и општина, Канцеларије за јавна улагања Владе Србије, УНДП, ФАО за Србију и Светске банке, департмана за Србију. Наравно, и Министарство за државну управу и локалну самоуправу је дало своју подршку и допринос овим процесима. Но, извесна сенка на ове процесе бачена је кроз активности на усвајању буџета локалних самоуправа потписница Протокола о сарадњи у сливу Западне Мораве, па и кроз саме усвојене буџете. Ради се о томе да је само град Крушевац од седамнаест потписница Протокола јасно, као буџетску програмску активност препознала послове превентивних активности на отклањању узрока ванредних ситуација везаних за дејство природе на својим територијама.

У буџету за 2018 годину града Крушевца, који износи 3,329,159,696, је написано, Изградња ефикасног превентивног система заштите и спасавања на избегавању последица елементарних и других непогода, и за то су опредељена средства у износу од преко четири милиона динара. (Ово и друга издвајања локалних самоуправа слива Западне Мораве можете погледати у табели која је прилог овог текста). Чак пет локалних самоуправа, од којих, два града (Краљево и Ужице) и три општине (Ивањица, Пожега, Ариље) нису исказале у својим буџетима за 2018 годину, као посебну ставку на расходној страни буџета никаква средства за програмску активност управљања ванредним ситуацијама у оквиру које би требало да се нађу и превентивне активности на отклањању узрока ванредних ситуација везаних за дејство природе. Пример Косјерића је, можда, још илустративнији у том односу јер у буџету за 2018 годину који износи 345.835.000 динара нема програмске активности назване Ванредне ситуације у разделу опште јавне услуге локалне самоуправе али зато има има 2.000.000 динара издвојених на позицији Накнада штете за повреду или штету насталу услед елементарних непогода. Исто је урадио и град Нови Пазар који је свих 8 милиона динара издвојених на позицији програмска активност управљање ванредним ситуацијама наменио за накнаду штете за повреду или штету насталу услед елементарних непогода. Општина Врњачка Бања је, слично поступила одредивши од буџета који, у 2018 години, износи 1.151.316.000 динара на позицији управљање у ванредним ситуацијама износ од 8.848.000 динара да би чак 8.348.000 динара од тих средстава било намењено за накнаде штета за повреду или штете настале услед елементарних непогода.

Ово јасно говори да се поједине локалне самоуправе опредељују да део јавних прихода дистрибуирају грађанима надомештајући, или, чешће допуњујући активности осигуравајућих компанија и то по недовољно јасним критеријумима. Закључак у овим случајевима је врло јасан: уместо у превенцију улаже се у санацију што, свакако, на дуже стазе, није добро за јачање система деловања у ванредним ситуацијама јер такви примери не мотивишу грађане да се едукују и прикључе борби против узрока елементарних непогода на локалном нивоу. Напротив, то, код њих, ствара навику да очекују помоћ за претрпљену штету чак и у ситуацијама када су директно одговорни за њен настанак попут, рецимо, бесправне градње у зонама већ означеним као неподесне за становање и градњу.

Ово се може тумачити и као својеврсна непринципијелна колаиција на реалцији грађани-локална самоуправа који се међусобно аболурају за (не)чињење на које су ,по важећим нормама,били обавезни. Ови податци у комбинацији са неадекватним и неуједначеним организационим оквиром за послове ванредних ситуација на локалном нивоу представљају ,како смо ,већ, на почетку текста констатовали реалну опасност за изградњу асоцијације локалних самоуправа за интегрисање њихових , ионако скромних ресурса , у ефикасна систем како за деловање у ванредним ситуацијама тако и за планирање и спровођење сета мултидисциплинарних и мултисекторских активности на превенцији у отклањању узрока ванредних ситуација везаних за дејство природе. Можда је време да Стална конференција општина и градова ,као асоцијација локалних самоуправа са дугом традицијом и великим искуством, искористи своје ресурсе и покрене ова питања чије би решење требало да буду конкретна и унифицирана упутства локалним самоуправама за буџетирање активности везаних за ванредне ситуације а посебно за превентивне активности које би допринеле смањивању фактора ризика од дејства природе.

Прилог: Преглед буџета ЈЛС у сливу Западне Мораве за 2018 годину и средстава намењених за превенцију и поступање у ванредним ситуацијама

Pregled budžeta JLS u slivu Zapadne Morave za 2018 godinu i sredstava namenjenih za prevenciju i postupanje u vanrednim situacijama

R.B.	Lokalna samouprava	Budžet za 2018 godinu	Iznos sredstava opredeljenih za prevenciju i postupanje u vanrednim situacijama bez sredstava za zarade angažovanih lica u delu javne uprave koji se bavi tim poslovima
1.	Kraljevo	3.239.218.690,00	Nema PA-Vanredne situacije u razdelu opšte javne usluge lok.saouprave- Nije iskazano kao posebna stavka na rashodnoj strani budžeta
2.	Kruševac	3,329,159,696	9,480,000(PA- Upravljanje vanrednim situacijama)- Izgradnja efikasnog preventivnog sistema zaštite i spasavanja na izbegavanju posledica elementarnih i drugih nepogoda, od toga Lok.operativnim planom za 2018 planirano 4.300.000 za odbranu od poplava
3.	Čačak	3.706.800.000 din	2.300.000,00(PA-Upravljanje vanrednim situacijama), predviđena sredstva i za prevenciju i postupanje u vanrednim situacijama
4.	Novi Pazar	2.401.000.000	8.000.000 (PA-Upravljanje vanrednim situacijama)- Svih 8 miliona planirano za Naknadu štete nastalu usled elementarnih nepogoda
5.	Užice	2,477,863,946	Nije iskazano kao posebna stavka na rashodnoj strani budžeta
6.	Čajetina	1.939.000.000 din	2.270.000(PA-Vanredne situacije),bez predviđena sredstva i za prevenciju,gro sredstva je za rad DVD
7.	Kosjerić	345.835.000,00	Nema PA-Vanredne situacije u razdelu opšte javne usluge lok.saouprave ali ima 2.000.000 na poziciji Naknada štete za povredu ili štetu nastalu usled elementarnih nepogoda
8.	Arilje	554.454.000 din	Nije iskazano kao posebna stavka na rashodnoj strani budžeta
9.	Požega	883.523.000	Nije iskazano kao posebna stavka na rashodnoj strani budžeta
10.	Ivanjica	862,331,000.din	Nije iskazano kao posebna stavka na rashodnoj strani budžeta
11.	Lučani	739.450.521	12.065.000 –Civilna odbrana (PA-Vanredne situacije)- Usluge po ugovoru 4.780.000, Tekuće popravke i održavanje objekata 4.000.000, Materijal 2.750.000
12.	Gornji Milanovac	1.361.615.000 din	3.000.000(PA-Vanredne situacije)-3,24% budžeta- Izgradnja efikasnog preventivnog sistema zaštite i spasavanja na izbegavanju posledica elementarnih i drugih nepogoda -nabavka opreme
13.	Knić	543,539,557.12din	100.000 din ili 0,02 % budžeta za (PA-Vanredne situacije)
14.	Trstenik	1.047.324.003,51	5.100.000(PA-Upravljanje vanrednim situacijama) sa napomenom –Štab za vanredne situacije od čega je 3.200.000 planirano za čišćenje vodotoka II reda a 900.000 za Usluge po ugovoru
15.	Vrnjačka Banja	1.151.316.000	8.848.000 (PA-Upravljanje u vanrednim situacijama) od čega je 8.348.000 na poziciji Naknada štete za povredu ili štetu nastalu usled elementarnih nepogoda
16.	Raška	1.203.230.900	1.000.000 Upravljanje u vanrednim situacijama ;Bez dodatnih informacija
17.	Tutin	1.265.500.797	9,070,000–Civilna odbrana (PA-Upravljanje vanrednim situacijama)

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

KB *НОВОСТИ*
Online

Коментар је један од садржаја медијског пројекта „Снагом заједништва и знања против природних непогода“ кога спроводе „KB Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања .

Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „KB Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.